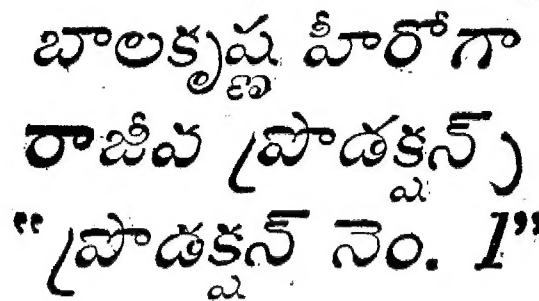

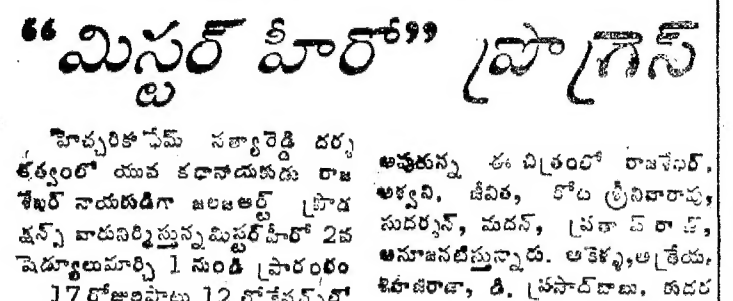
— * —

అ కా శ వా ణి
సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు

-తాండిన్యన

పీఠే ప్రవచన్. మాటలు : జంధ్యాల,
 పాటలు : వేటూరి, సంకీర్ణ : శ్రీకయ్యాకా
 కెమెరా : యస్. సుబాకరరెడ్డి కళ :
 శ్రీనివాసరావు, కూర్పు : డి. వెంకట
 కర్పం, మైట్స్ : సుబాకర సుబ్బరాయన్
 నృత్యం : థాపి, ప్రాడక్షన్ : యం.
 రామారావు, కో. థై థియేటర్స్ వనంశయ్య లు.
 తె. సాహిత్య అకాడమీ ప్రస్తుతం లు.
 చిత్రానికి : స్క్రీన్ ప్లే, దర్శకత్వం :
 ఎ. కోదండరామరెడ్డి, నిర్మాత : కె.సి.
 రెడ్డి.
 తె. ఉపాధ్యక్షుల సేవకర్తల రాష్ట్ర

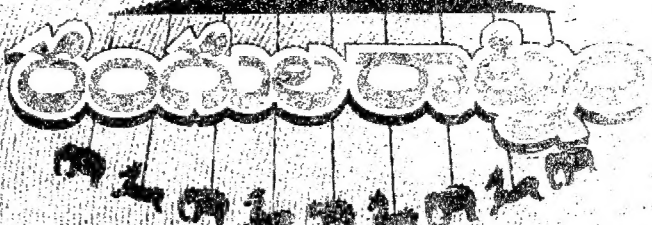
వచ్చి, నందమూరి వెనక్కి విక్సి, పశుప్రభుత్వాన్ని, రక్షేమయూరవ సొంతే తిక వర్తిం. నిర్మాత: ఎం. రమ్యణి
సాహెబ్, ప్రీతి వన్స్ - చర్యరత్నం:
సత్యారత్నం.

...బి.సి. రాజు

* రామాయణం ఎదురు, అయితానగర్
లోను, చాకలి చెరువు వద్ద,
తెనాలి-522 201

100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000, 1100, 1200, 1300, 1400, 1500, 1600, 1700, 1800, 1900, 2000, 2100, 2200, 2300, 2400, 2500, 2600, 2700, 2800, 2900, 3000, 3100, 3200, 3300, 3400, 3500, 3600, 3700, 3800, 3900, 4000, 4100, 4200, 4300, 4400, 4500, 4600, 4700, 4800, 4900, 5000, 5100, 5200, 5300, 5400, 5500, 5600, 5700, 5800, 5900, 6000, 6100, 6200, 6300, 6400, 6500, 6600, 6700, 6800, 6900, 7000, 7100, 7200, 7300, 7400, 7500, 7600, 7700, 7800, 7900, 8000, 8100, 8200, 8300, 8400, 8500, 8600, 8700, 8800, 8900, 9000, 9100, 9200, 9300, 9400, 9500, 9600, 9700, 9800, 9900, 10000, 10100, 10200, 10300, 10400, 10500, 10600, 10700, 10800, 10900, 11000, 11100, 11200, 11300, 11400, 11500, 11600, 11700, 11800, 11900, 12000, 12100, 12200, 12300, 12400, 12500, 12600, 12700, 12800, 12900, 13000, 13100, 13200, 13300, 13400, 13500, 13600, 13700, 13800, 13900, 14000, 14100, 14200, 14300, 14400, 14500, 14600, 14700, 14800, 14900, 15000, 15100, 15200, 15300, 15400, 15500, 15600, 15700, 15800, 15900, 16000, 16100, 16200, 16300, 16400, 16500, 16600, 16700, 16800, 16900, 17000, 17100, 17200, 17300, 17400, 17500, 17600, 17700, 17800, 17900, 18000, 18100, 18200, 18300, 18400, 18500, 18600, 18700, 18800, 18900, 19000, 19100, 19200, 19300, 19400, 19500, 19600, 19700, 19800, 19900, 20000, 20100, 20200, 20300, 20400, 20500, 20600, 20700, 20800, 20900, 21000, 21100, 21200, 21300, 21400, 21500, 21600, 21700, 21800, 21900, 22000, 22100, 22200, 22300, 22400, 22500, 22600, 22700, 22800, 22900, 23000, 23100, 23200, 23300, 23400, 23500, 23600, 23700, 23800, 23900, 24000, 24100, 24200, 24300, 24400, 24500, 24600, 24700, 24800, 24900, 25000, 25100, 25200, 25300, 25400, 25500, 25600, 25700, 25800, 25900, 26000, 26100, 26200, 26300, 26400, 26500, 26600, 26700, 26800, 26900, 27000, 27100, 27200, 27300, 27400, 27500, 27600, 27700, 27800, 27900, 28000, 28100, 28200, 28300, 28400, 28500, 28600, 28700, 28800, 28900, 29000, 29100, 29200, 29300, 29400, 29500, 29600, 29700, 29800, 29900, 30000, 30100, 30200, 30300, 30400, 30500, 30600, 30700, 30800, 30900, 31000, 31100, 31200, 31300, 31400, 31500, 31600, 31700, 31800, 31900, 32000, 32100, 32200, 32300, 32400, 32500, 32600, 32700, 32800, 32900, 33000, 33100, 33200, 33300, 33400, 33500, 33600, 33700, 33800, 33900, 34000, 34100, 34200, 34300, 34400, 34500, 34600, 34700, 34800, 34900, 35000, 35100, 35200, 35300, 35400, 35500, 35600, 35700, 35800, 35900, 36000, 36100, 36200, 36300, 36400, 36500, 36600, 36700, 36800, 36900, 37000, 37100, 37200, 37300, 37400, 37500, 37600, 37700, 37800, 37900, 38000, 38100, 38200, 38300, 38400, 38500, 38600, 38700, 38800, 38900, 39000, 39100, 39200, 39300, 39400, 39500, 39600, 39700, 39800, 39900, 40000, 40100, 40200, 40300, 40400, 40500, 40600, 40700, 40800, 40900, 41000, 41100, 41200, 41300, 41400, 41500, 41600, 41700, 41800, 41900, 42000, 42100, 42200, 42300, 42400, 42500, 42600, 42700, 42800, 42900, 43000, 43100, 43200, 43300, 43400, 43500, 43600, 43700, 43800, 43900, 44000, 44100, 44200, 44300, 44400, 44500, 44600, 44700, 44800, 44900, 45000, 45100, 45200, 45300, 45400, 45500, 45600, 45700, 45800, 45900, 46000, 46100, 46200, 46300, 46400, 46500, 46600, 46700, 46800, 46900, 47000, 47100, 47200, 47300, 47400, 47500, 47600, 47700, 47800, 47900, 48000, 48100, 48200, 48300, 48400, 48500, 48600, 48700, 48800, 48900, 49000, 49100, 49200, 49300, 49400, 49500, 49600, 49700, 49800, 49900, 50000, 50100, 50200, 50300, 50400, 50500, 50600, 50700, 50800, 50900, 51000, 51100, 51200, 51300, 51400, 51500, 51600, 51700, 51800, 51900, 52000, 52100, 52200, 52300, 52400, 52500, 52600, 52700, 52800, 52900, 53000, 53100, 53200, 53300, 53400, 53500, 53600, 53700, 53800, 53900, 54000, 54100, 54200, 54300, 54400, 54500, 54600, 54700, 54800, 54900, 55000, 55100, 55200, 55300, 55400, 55500, 55600, 55700, 55800, 55900, 56000, 56100, 56200, 56300, 56400, 56500, 56600, 56700, 56800, 56900, 57000, 57100, 57200, 57300, 57400, 57500, 57600, 57700, 57800, 57900, 58000, 58100, 58200, 58300, 58400, 58500, 58600, 58700, 58800, 58900, 59000, 59100, 59200, 59300, 59400, 59500, 59600, 59700, 59800, 59900, 60000, 60

సర్వ. ఉత్తముల పరి - విద్యానాథుల సత్సరంగము

మొదలగు కలుపు మొక్కల నివారణకు నిపుణులు చెప్పినట్లుగా కొల్లేరులో ఒక మీటర్ లోతు అధునిక యంత్రంతో 'ట్రెడింగ్' చేయాలి.

కొల్లేరుకు వివిధ పారిశ్రామిక కర్మాగారాల నుండి కొని రాబడుతున్న కాలువారినీ వెంటనే అరికట్టాలి.

కనుమరుగైపోతున్న పక్షి జాతి సంపదను కాపాడటానికి పక్షుల వేటను అరికట్టాలి. వాటి

స్వపరాల ఏర్పాటుకు కృషి చేయాలి.

కొల్లేరు సరస్సు నుండి నీరు సముద్రంలోకి పోయేందుకు ఏర్పాటు

"భారత దేశంలోని అతి పెద్ద మంచినీటి సరస్సుగా 'కొల్లేరు సరస్సు' ప్రాముఖ్యత సంతరించుకొన్నది. ఈ సరస్సుపై చరిత్ర కారులు విభిన్న అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు. పూర్వ చాళుక్య రాజు, ప్రభువు జయసింహ వల్లభ మహారాజు ఒకరినని, ఆయన వర్ణించిన అంధ్ర నగరమే వేంగీపురమని దీనికి సమీపంలో నున్న సరస్సు 'కొల్లేరు సరస్సు' అని చరిత్ర కారుల అభిప్రాయం. ఇంతటి గొప్ప జల దుర్గమైన ఈ ప్రాంతాన్ని 'సరసీపురి' అని, పద్మినీ పురి అని పిలిచేవారు. రెండవ పులకేశి శాసన కాలం నాటినుండి వివిధ పేర్లతో పిలువబడుతూ 'కులను', 'కొలను'గానూ, చివరిగా సరస్సుగానూ పేరు సంతరించు కొంది.

ఇక్కడ లభించిన శాసనముల ఆధారంగా 1237 నుండి 1282 వరకు పరిపాలించిన ఒరిస్సా రాజు లాంగుల్య గణపతిరాజు కాలంలో ఈ ప్రాంత చరిత్ర ముడిపడి యున్నదని తెలుస్తున్నది. ఈ సరస్సుకు తూర్పు భాగాన నున్న అభేద్యమైన 'కొల్లేరు కొట్'ను శత్రు రాజులు ముట్టడించగా, అప్పటి సైన్యాధికారి సరస్సు నీటిని సముద్రంలోనికి పారించుటకు ఏర్పరిచిన గండికి తన కుమార్తె పేరంటాల అవను అపొలి చేయడం, దానితో సరస్సు నీరు తగ్గి కొట్ నాశనం కావడం జరిగింది. అప్పటినుండి ఈ ప్రాంతం పేనాని కుమార్తె పేర 'పేరంటాల కనుమ'గా పిలువబడు తున్నది.

శ్రీ. 4. 633 నుండి 663 వరకు పరిపాలించిన జయసింహుని కాలంలో

చంద్రయ్య డ్రెయిన్లు 1964 కు ముందు 2.2 లక్షల క్యూసెక్కుల నీరు, 1976 లో 1.1 లక్షల క్యూసెక్కుల నీరు తీసికొని వచ్చి నట్లు ఒక సర్వేలో వెల్లడయింది. కొల్లేరు లోకి ఎక్కువ నీటిని తీసుకొని వచ్చే 2 నదులు, బుడవేరు 36 వేల క్యూసెక్కులు, తమ్మిలేరు 70 వేల క్యూసెక్కులు నీరు తీసికొని వస్తున్నాయి.

కొల్లేరు సరస్సులో 7 అడుగుల సగటున సముద్ర మట్టానికి (యమ్. యన్. ఎల్.) ఉన్నప్పుడు ఉష్ణజీవులు 1983, 1986 సంవత్సరాలలో వచ్చిన వరదలలో 14 వేల 600 క్యూసెక్కుల నీరు 'ద్రా' చేసింది. ఒకరోజు ఒక లక్ష 10 వేల కొల్లేరులో నీటి ప్రవాహం ఉంటే ఉష్ణజీవుల ద్వారా సముద్రంలోకి వెళ్తానని 7 రోజులు పడుంది.

కాలువ్యం కోరల్లో కొల్లేరు

నానాటికి కొల్లేరుకు వివిధ పరిశ్రమల నుండి వస్తున్న కాలువ్యం కొల్లేరు సరస్సు స్వరూప స్వభావాన్ని మార్చి వేస్తున్నది. ముఖ్యంగా కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో ఉన్న కె.సి.పి. చక్రిరకర్గారం, కొల్లేరు పేపర్స్ లిమిటెడ్, కాక వరప్రసాద్ కెమికల్స్, హనుమాన్ చక్రిర కర్గారం ఇంకా వివిధ చిన్న పరిశ్రమలనుండి, విజయవాడ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, ఏలూరు, గుడివాడ, మున్సిపాలిటీల నుండి, వివిధ డ్రెయిన్ల ద్వారా కాలువ్యం కొల్లేరు సరస్సును కలుషితం చేస్తున్నది. నేడు రైతులు పంట పొలాలకు ఉపయోగిస్తున్న

కొల్లేరు సరస్సును కాపాడుకోవాలి

ప్రభాత ప్రసవ పర్యాటకుడు హ్యాయన్ త్యాంగ్ కొల్లేరు ప్రాంతాన్ని సందర్శించినట్లు చారిత్రిక ఆధారాలున్నాయి. తన పర్యటనానంతరం ఆయన "కొల్లేరులో హిందూ సంస్కృతి విలసిల్లుతున్నదని, ప్రతిచోటా హిందూ దేవాలయాలే అగుపిస్తున్నవని, నౌక యుద్ధంలో అరితేరిన జయసింహుని నౌకలో కనిపిస్తున్నాయని" పేర్కొన్నారు.

కొల్లేరు అనగా అసంఖ్యాక వాహన అని అర్థం. అనాటి కాలంలోని హిందూ బౌద్ధ దేవాలయాలు, కొట్లు, కాగర్లలో హిందూ, కొల్లేరు ప్రజల ఆరాధ్య దేవతైన 'కొట్టమ్మ' గుడి మాత్రం నేటికీ చిర కాలంగా నిల్చి ప్రతి ఏడాది ఫిబ్రవరి 15 తేదీన ఉత్సవాలు జరుపుకొంటున్నది.

వైసర్గిక స్వరూపం

కొల్లేరు వైశాల్యం 901 చదరపు కిలో మీటర్లు. ఇది కృష్ణా జిల్లాలో 49 వేల 415 ఎకరాలు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 1 లక్ష 56 వేల 457 ఎకరాలలో విస్తరించియున్నది. ఈ సరస్సు ప్రకృతి సిద్ధంగా ఏర్పడినది. ఇది గోదావరి - కృష్ణా డెల్టాల మధ్య ఉన్నది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పాత తాలూకాల్లోని తాడేపల్లిగూడెం, ఏలూరు, భీమవరం, కృష్ణాజిల్లాలోని పాత తాలూకాల్లోని గుడివాడ, కైకలూరు ఈ సరస్సుకు సహజ సరిహద్దులుగా నున్నవి. దీనిక్రింద సెవారు గ్రామాలతో కలుపుకొని మొత్తం 98 గ్రామాలు ఉన్నాయి.

ఈ సరస్సులోనికి మూడు లక్షల ఎకరాలలో నుండి 15 కాలువలు, 15 డ్రెయిన్లు (మురుగు కాలువలు) రెండు సార్లు ద్వారా 1 లక్ష 10 వేల ఎకరాలకు నీరు ఈ సరస్సులోనికి చేరుతుంది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో నుండి తమ్మిలేరు, తోకలపల్లి, డ్రెయిన్, పండికోడు డ్రెయిన్, వెంకయ్య-పయ్యూరు డ్రెయిన్ ఎర్రకాల్వలోని కొంత భాగం, కృష్ణా జిల్లాలోని బుడవేరు, తమ్మిలేరు, రామిలేరు, గుండేరు పోలరాజు

క్రిమి సంహారక మందులు, అధునిక ఎరువులవల్ల సరస్సులోని చేపల ఉత్పత్తి తగ్గుతూ రాగా కాలువ్యంపాలు ఎక్కువ అవడంతో తగ్గడానికి ప్రధాన కారణం కాగా, అయితే ఒక దశ వరకూ ఉత్పత్తి పూర్తిగా తగ్గిపోయే ప్రమాదం రానున్నది. ఈ కాలువ్యంవల్ల దీని పరిసర గ్రామాల ప్రజలు తీవ్ర అంటు వ్యాధులకు గురవుతున్నారు.

1984 లో నీటి కాలువ్యం చట్టం రూపొందించినప్పటికీ ఆ చట్టం అమలు జరిగే తీరులో లోపం జరగడంవల్ల జల కాలువ్యం చట్టం కూడా రాజకీయ కాలువ్యానికి గురవుతున్నది. 1982 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలువ్యం కంట్రోల్ బోర్డు కొల్లేరుపై కొన్ని నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేసింది.

అంతరించిపోతున్న ప్రకృతి సంపద

అసియాలోనే సహజసిద్ధమైన, అతి పెద్దదైన కొల్లేరు మంచినీటి సరస్సు పక్షుల సముదాయానికి నెలవుగా కూడా ప్రసిద్ధి గాంచింది. కొల్లేరు ప్రాశస్త్యం పెంచి, దాని అందాలకు మరింత శోభ కూర్చే విధంగా ఇక్కడ వివిధ రకాల విహంగ సమూహాలు విహరిస్తుండేవి. ఇంతటి విశిష్టత కల్గిన కొల్లేరు శోభను బాహ్య ప్రపంచానికి తెలియ జేప్పడంలో ప్రభుత్వ పరమైన ప్రాణాహం కరుణై ఇతర సరస్సులు, ప్రాంతాలు లోని, పక్షి సంపదపై చూపుతున్న శ్రద్ధ, కృషి కొల్లేరు నోచుకోలేకపోతున్నది. దీనివల్ల ఆరుదైన పక్షి జాతులు ఈ ప్రాంతానికి విడిది రాక, శోభాయమానమైన కొల్లేరు వెలవెల బోతున్నది. అయితే ఇప్పటివరకూ కొల్లేరులో ఆరుదైన ఆరు రకాల పక్షులను, అంతరించిపోతున్న 12 రకాల పక్షులను కనుగొన్నారు. ఇంతవరకూ ఈ సరస్సులో 186 రకాల పక్షులను కనుగొన్నట్లు తెలుస్తున్నది. 1961 లో ప్రాథమిక పీఠకంఠం, పెలికాన్స్ పక్షుల జాతి సంరక్షణ, గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన

నివేదికలో కొన్ని సూచన లిచ్చారు.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాలోని గణపవరం సమీపంలోని అరేడు సరివల్ని 10 వేల కంటే ఎక్కువగా ఉన్న 'పెలికాన్స్' (గూడ బాతులు), 1972 నుండి నేటికి ముచ్చటైనా ఒక పెలికాన్ పక్షి కనిపించకపోవడం ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యానికి నిదర్శనం. ఇక్కడికి ఉత్తరంగా 450 కి.మీ

కొల్లేరు అభివృద్ధికి సూచనలు

వ్యవసాయం, పశు సంపద, పక్షిజాతి సంరక్షణ, చేపల పెంపకం, పర్యావరణ రక్షణ, శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో జరగాలి. ఇందునిమిత్తం ఒక రిసర్చ్ లెబొరేటరీ అన్ని హంగులతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు

హారంలో గల తెలి నేలపురం (శ్రీకాళం) జిల్లాకు పెలికాన్స్ వలస వెళ్లి అచ్చట స్థావర మేధురుమకొన్నట్లు సర్వేలో తెల్సింది.

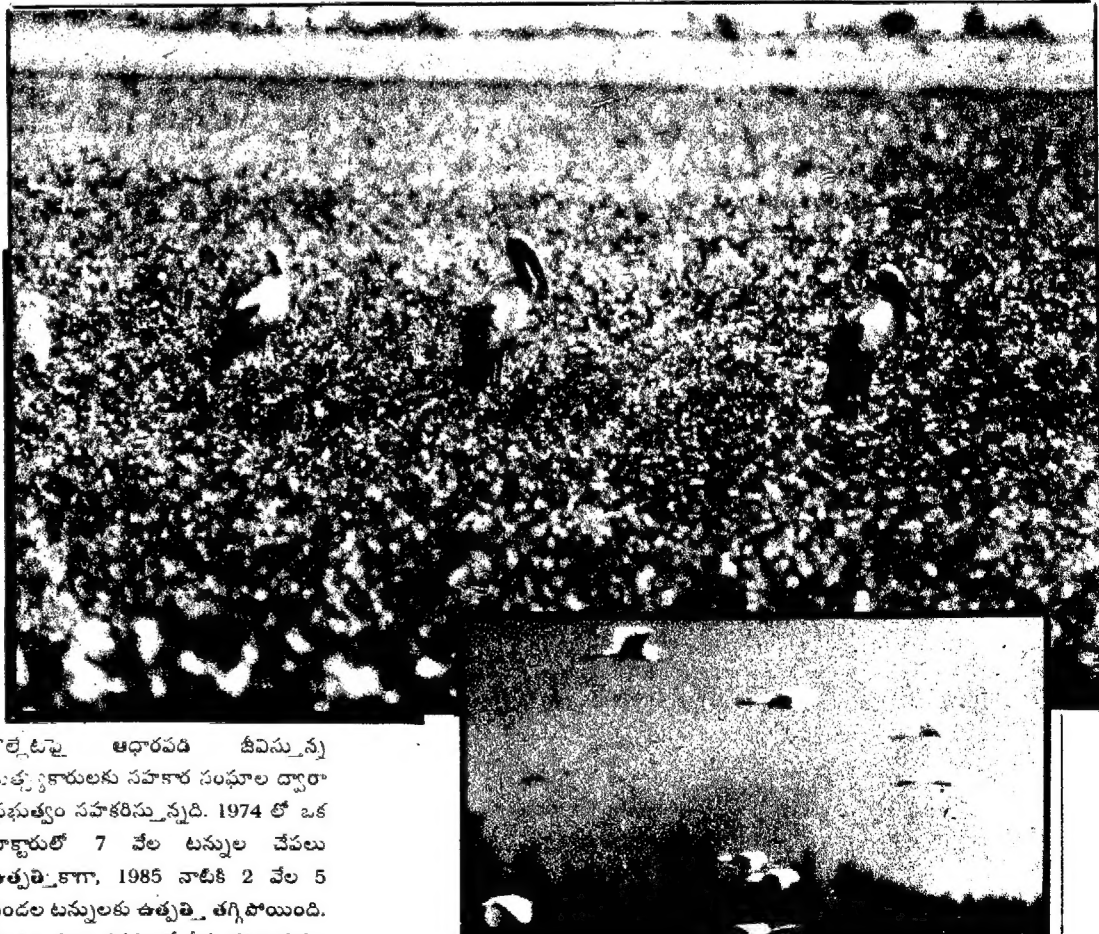
పక్షి జాతి సంపదకు నెలవై శోభిల్లుతున్న ఈ కొల్లేరు సరస్సు మత్స్య సంపదకు నిలయమై ఎంతో విశిష్టత సంతరించు కొన్నది. కొల్లేరులోని మత్స్య సంపదపై ఆధారపడి ఎన్నో జాలరి కుటుంబాలవారు జీవనం సాగిస్తున్నారు. ఈ సరస్సులో 9 వేల 305 ఎకరాలలో 973 చేపల చెరువులు ఉన్నట్లు హక్కుల అధీనంలో ఉన్నవి. ఈ

చేయాలి.

కొల్లేరులో అక్రమణలు తొలగించాలి. రోడ్డు నిర్మాణం నిలుపుదల చేయాలి. విదేశాలలో అత్యధిక చేపల ఉత్పత్తికి చెప్పున్న కృషి, పద్ధతులను ఇక్కడ కూడా

ఎక్కువ 'అవుట్ లెట్స్' ఏర్పాటు చేయాలి.

అప్రదేశకర్ దృక్పథంతో ఎంతో ప్రాముఖ్యత సంతరించుకొన్న ఈ కొల్లేరు ప్రాంతాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా రూపుదిద్దితే విదేశీ మారక ద్రవ్యంతో పాటు పర్యాటకుల

కొల్లేరుపై ఆధారపడి జీవిస్తున్న మత్స్యకారులకు సహకార సంఘాల ద్వారా ప్రభుత్వం సహకరిస్తున్నది. 1974 లో ఒక హక్కులో 7 వేల టన్నుల చేపలు ఉత్పత్తి కాగా, 1985 నాటికి 2 వేల 5 వందల టన్నులకు ఉత్పత్తి తగ్గిపోయింది. దీనికి కారణం సరస్సులో నీరు తగ్గిపోవడం, సరస్సు భూభాగం అనధికార అక్రమణలకు గురి కావడం, కాలువ్యం (పొల్యాషన్) పెళ్ళి మత్స్య సంపద పెరుగుదలకు అటంక మేర్పడుతున్నది.

అమలు జరపాలి.

కొల్లేరులో చేపల పెంపకంపై శాస్త్రీయ పరిశోధన జరగాలి.

కొల్లేరులో గుర్రపుడెక్కి, కిక్కిన

అభిమానాన్ని కూడా పొందడం

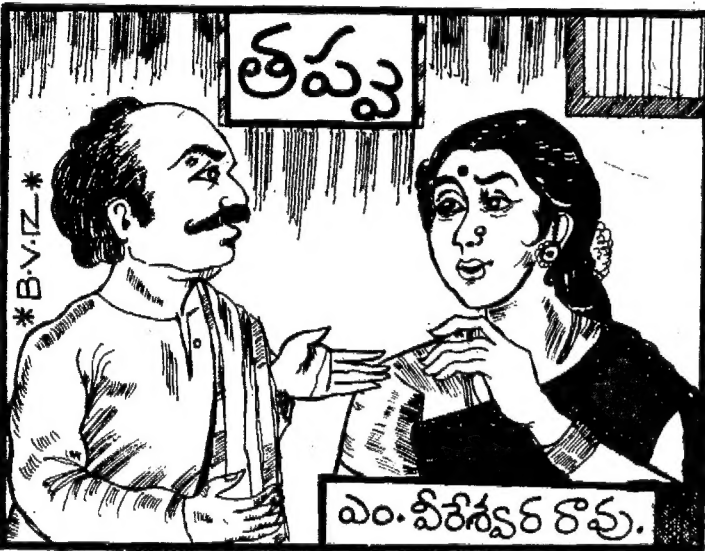
అనటంలో ఎక్కి సంపదం లేదు.

కొల్లేరులో గుర్రపుడెక్కి, కిక్కిన

-కొండవీటి త్రినాథ్

రంగుల రాట్నం
అంధప్రతిక
16-3-88

"వానా కిరణ్ ఈ కే. జీ. బియ్యం
నిందితులకు పట్టుకెళ్ళి అడించుకురా"
"నాకు భాగ్యలేదమ్మా"
"అర్థంబురా, రేపు నానమ్మకి పిండి
చెయ్యాలి."
"నాకు వావరా ఇస్తే వెదతాను."
"చిల్లరలేదు. అయినా చూస్తాను."
దబ్బాలు వెలికి 15 పైసలు కిరణ్ చేతిలో
పెట్టింది సునీత. పిండిమరకు వెళ్ళాడు
కిరణ్.

"ఎలా సిగరెట్ వ్యాకెట్ పట్టుకు వచ్చావా?"
అడిగాడు కిరణ్ తండ్రి రామారావు.
"తెచ్చాను." అని చేతిలో పెట్టాడు కిరణ్.
"చిల్లర అర్థ రూపాయి పది?" అడిగాడు
రామారావు.
"సిగరెట్ వ్యాకెట్ తప్పినందుకు
ఉంచుకొన్నా."

తర్వాత నెమ్మదిగా ఇలా అన్నాడు: "వాళ్ళు
అనడం ఎందుకు? ఈ పరిస్థితికి కొంత
వరకు మనమూ కారణమే. చిన్నప్పుడే
వాడికి 'ఏదో ఆశించి పని చెయ్యాలి' అనే
మనస్తత్వం నేర్పాము. దాని ఫలితమే ఇది."
అన్నాడు రామారావు పరిస్థితిని విశ్లేషించి
గొంతులో విచారము మిళితం కాగా.

* శౌంఢము శనగపప్పును రాతిపూట పాలలో నానబెట్టి ఉదయాన్నే
మెత్తగారుబ్బి కొద్దిగా నిమ్మరసము, పసుపు కలిపి ముఖానికి రుద్దుకొనాలి. ఆరగంట
తరువాత వేడవేడి నీళ్ళతో కడుక్కుని ఆ వెంటనే చల్లనీళ్ళతో ముఖము కడుక్కోవాలి.
ఇలా ౬ నెల రోజులు చేస్తే ముఖానికి మంచి కాంతి వస్తుంది.

* మొహంమీద మొటిమలు, అవి మానినా వాటి మచ్చలు అలాగే వుంటాయి. అవి
దొవలానికి ఒక సులభమైన పద్ధతివుంది. రాత్రి పడుకునే ముందు పాలమీద మీద,
పసుపు కలుపుకుని ఆ మచ్చలపై రుద్దితే తొందరగా ఆ మచ్చలు కనిపించకుండా
దొతాయి!

* తులసి ఆకులకు శరీరం మీద మచ్చలు, దాదలు, మానకీర్తి వున్నది. చర్మ
వ్యాధి నిరోధక శక్తి కూడా ఉన్నది. రెండు మూడు చుక్కల తులసి రసాన్ని మచ్చల
మీద రాస్తే, కొద్దిరోజులకు మార్పు కనిపిస్తుంది.

* తలలో పసు కొరికిత ఆ మచ్చలకు మందార పువ్వు బాగా రుద్దితే కొన్నాళ్ళకు ఆ
మచ్చలు తగ్గిపోతాయి.

* అముదంలో పసుపు కలిపి కాగితంపై రాసి, దీనిని నొప్పి వేసుకుంటే
కొంఠరికి పెదవుల మీద నల్లటి మచ్చలుంటాయి. వాటిని దోగిట్టాలంటే
ఉదయము స్నానము చేసేటప్పుడు పెదవులకు వెన్న రాని వేడి నీళ్ళతో కడగాలి. రాత్రి
పడుకునే ముందు తమలపాకు తాంబూలాన్ని ఆరవేలితో మెత్తగా చేసి ఆ రసాన్ని
పెదవులకు రుద్దాలి. ఇలా చేస్తే క్రమంగా ఆ మచ్చలు పోయి పెదవులు ఎర్రగా
నిగనిగలాడతాయి.

"రేయీ... బాబీ!... స్కూలుకి టైం అవడం
లేదూ?"
సులీ చన అరుపుకు - అప్పటివరకూ
హావర్సుతో కున్న పడుతున్న ఆరేళ్ల
బాబి ఇంకా కంగారు పడ్డాడు. ఆ కంగారులో
ఒక అంకె అనుకుంటూ మరో అంకె వేయటం
- దానిని చెరవటం... మళ్ళీ వేయటం...
చెరవటం... ఇలా చివరకు ఆ పేజీ అంతా
అక్కడక్కడ నల్లగా తయారయింది.
గబగబా పుస్తకాలు సంచిత
కుక్కుకున్నాయి.

ఆ చిన్నారి మనస్సులో రకరకాల
అలోచనలు. మనస్సు "బిక్కు బిక్కు"
మంటున్నది. "లిక్కెలు సరిగ్గా ఉన్నాయో
లేదో"నని అనుకున్నాడు. అతనికి లిక్కెలంటే
తగని భయం.

ఆ భయానికి కారణం ఏమిటో
తెలుసుకొని సరిదిద్దలేని దీచివ్వు! క్షణం
తీరికలేని తల్లి! ఎప్పుడూ పట్టించుకో
కుండా, బ్రాగ్రిస్ కార్కులో సంతకం
పెట్టేటప్పుడు మాత్రం 'దద్దమ్మా' అని
పిడుతూ సంతకంపెట్టే తండ్రి!

"ఎంతో కష్టపడి చేసినా అవి కాస్తా
చివరకు తప్పుపడం, ఎక్కడ తప్పు చేసాడో -
ఎందుకు తప్పు చేసాడో చెప్పే ఓర్పు, నేర్పు
లేని - సుశిక్షణలు కాని - ఆ పాఠశాల
ఉపాధ్యాయులు చటుక్కున, ఒక్క
ఉడుటన - ఎర్ర సిరాతో ఆ లిక్కెలను
కొట్టివేయటం పరిపాటి అయిపోయింది.
ఇది బాబి తన అత్యుచితాన్ని
కోల్పోయేట్టు చేసింది. తనలో లోపం
ఏమిటో అతడికి అర్థంకావడం లేదు.

ఆ రోజు లిక్కెల మాస్టరు రాచేడు.
బాబీకి చాలా సంతోషంగా ఉంది.

లిక్కెల మేస్టరికి బదులు డ్రెస్సు
మాస్టరు తరగతిలోకి వచ్చి కూర్చున్నాడు.
పిల్లలను రక రకాలుగా నవ్విస్తూ, అయిన
భారతంలో అర్జునుడు తన గురువు
ద్రోణుడు కోరినట్లుగా, ద్రుపదుని ఎలా
బంధించి తెచ్చాడో, పిల్లలకు అర్థమయ్యే
భాషలో చక్కగా చెప్పారు. చివరకు -
"పిల్లలూ! కార్యసాధనలో మీరు
అర్జునుడంతటవారు అవాలి" అని
ముగించారు.

పిల్లలకు అప్పటివరకూ కథ అంతా
అర్థమయింది గాని, "కార్యసాధన" అంటే
అర్థంకాలేదు.

"మాస్టరు! కార్యసాధన అంటే
ఏమిటండీ?" అని చటుక్కున అడిగాడు
బాబి.

"అదేరా... కార్యసాధన అంటే... ఓ పనిని
చేసేయ్యటం అన్నమాట. అంటే... నీకు నేనో
లిక్కె ఇచ్చి చేయమన్నానుకో. ఆ లిక్కెను
సరిగ్గా నీవు చేసావంటే కార్యసాధన
చేసావన్నమాట. అంటే... లిక్కెను చేసే శక్తి
నీలో ఉందన్నమాట" అంటే వివరించారు
మాస్టరు.

"నాకు లిక్కెలు చేయటం చేతకావటం
లేదండీ" అని బాబి అహంకంగా అన్నాడు.

"అయితే నీవు కార్యసాధకుడి
కావన్నమాట! అంటే... నీలో ఆ శక్తి లేదు!"
మాస్టరు ఖచ్చితంగా చెప్పేసారు.

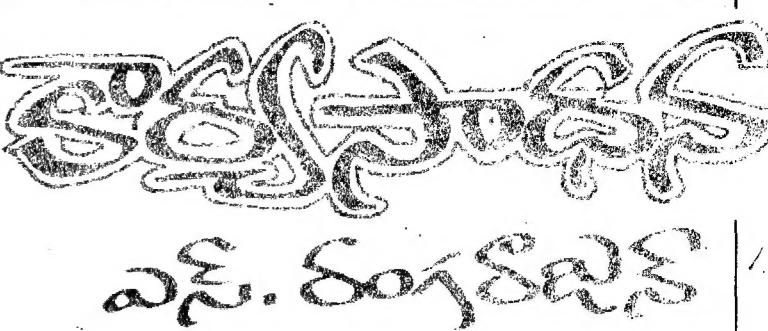
"అది ఎలా వస్తుందండీ?"

"ఎలా వస్తుందా? ముందు లిక్కెను
అర్థం చేసుకొనే శక్తిని నీవు సంపాదించాలి.
ఆ శక్తిని సంపాదించే ప్రయత్నం నీవు
చేయాలి..."

మాస్టరేదో చెప్పబోయారు. ఇంతలో
గంట మ్రోగింది. మాస్టరు లేచారు.

బాబీకి కార్యసాధకుడంటే అర్థమయి
నట్లుంది. కాని, తాను కార్యసాధకు డెలా
కావాలో మాత్రం అర్థంకాలేదు.

* * * * *

"సులీ చన! నేను చెప్పేలా - ఓ క్రొత్త
సినిమా రిలీజ్ అయిందనీ? ఆ సినిమాకు
మూడు టిక్కెట్లు రిజర్వ్ చేయించాను.
త్వరగా తయారవు. బాబీని కూడ తయారే
చేయి" అఫీసునుండి వస్తూనే జేబులో
నుండి మూడు పచ్చరంగు కాగితాలను
భార్యకు చూపించాడు బాబీ తండ్రి చంద్రం.
సులీ చన కళ్ళు ఆశ్చర్యంతో విప్పారాయి.
"ఏమిటి... ఇంకా రిలీజ్ అయిన
పిక్చర్ కా? మధ్యాహ్నం అఫీస్ కు వెళ్ళలేదా?"
అని భర్తను అడిగింది.

"వెళ్ళేకేం? ఐదింటివరకూ ఆఫీస్ లోనే
ఉన్నాను. అయ్యగారంటే
ఏమిటనుకున్నావో? అందుకేగా ఆఫీస్ లో
అందరూ నన్ను కార్యసాధకుడని తెగ
మెచ్చుకుంటారు" అని "ఊ... ఊ...
కానీ... ముందుగా కాస్త కాఫీ ప్లా!"
అన్నాడు.

"కార్యసాధకుడనే మాట తండ్రి నోట్లో

కార్యసాధకుడు ఎలా అవాలి తెలిసింది!
అతనిలో క్రొత్త ఉత్సాహం
మొదలయింది.
తాను కూడ కార్య సాధకుడు కాగలడు!
తనను తండ్రి ఇక, 'దద్దమ్మా' అనడు!
లిక్కెల మాస్టరు చావబాదరు!
త్వరలో తాననుకున్నది అమలులో
పెట్టాలని బాబి గట్టిగా నిర్ణయించు
కున్నాడు.

* * * * *

"ఓరి... వెధవా! నీకేం పోయేకాలం
వచ్చిందిరా-ఇలా తయారయ్యావు?"
అంటూ సులీ చన బాబీకి
రెండంటింది.
"కుర్ర వెధవా! రానీ మీ నాన్న నీ అంతు
తేలుస్తా" అని బరబరా బాబీని లాక్కెళ్ళి ఓ
గదిలో పడేసి తలుపెసింది.
కిక్కిరి దగ్గరకు చేరి అతను తల్లి వంక
చూడసాగాడు. ఆమె అస్పష్టమవుతుంటూ

అతని చేతి నుండి అంతకుముందు, లా...
వారసిన సిగరెట్టు పీకను చీపురుతో ప్రక్క
ఉట్టింది. బాబి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగారు.
తల్లి కొద్దిసేపే చెబులకు వీపు 'చుర్'
మందుతున్నది. అతడు అందుకు
విచ్చింది.

తండ్రి అలా ఎన్నో పెద్దలు కలుస్తూ
కాని, అమ్మ అనన్యాయమేకదు.
మాస్టరు అలాంటి సిగరెట్టు 'తెచ్చుని'
తనను ప్రక్కన కీళ్ళ కొట్టుకు చాలాసార్లు
పంపారు - కాని, అనన్యాయమేకలేదు. తల్లి,
తండ్రి చదివే రంగు, రంగుల బొమ్మలున్న
పుస్తకాలలో సిగరెట్టు పెట్టలున్న
బొమ్మలు వేస్తారు. కాని, అవి, సెడ్డ
పుస్తకాలని వాళ్ళు అనరు.

సినిమాలకు ముందు "మీరు
కార్యసాధకులు కావాలంటే వాడండి" అని
చూపిస్తుంటారు. కాని, 'తప్పు' అని గివరూ
అనరు.

అలాంటిది, ఈ రోజు అమ్మ అలా ఎందుకు
కేకలేసింది?

ఎందుకలా కొట్టింది?
తాను పెద్ద తప్పు చేసినట్టు
ఎందుకన్నది?

"ఈ పెద్దవాళ్ళు చెప్పేదానికి, చేసేదాని
చాలా తేడా లుంటాయి" అని బాబి
పూర్వయంకుమరిపోసాగింది.

ఈ అలోచనలు ఆ పనివాడి కళ్ళలో నుండి
కన్నీళ్ళు తెప్పించారు.

నుండి వచ్చేసరికి అక్కడే ఉన్న బాబి తలెత్తి
తండ్రి వంక చూచాడు.
భార్య ఇచ్చిన కాఫీ త్రాగి, ఓ సిగరెట్
అంటించి ఉత్సాహంగా దొగ పీల్చి
పదులుతూ, ఆఫీస్ లో ఎవరికీ పీలుకాని
పనులను తాను ఎలా అవరీలగా
చేయగల్గిందో చెప్పుకు దొతున్నాడు
చంద్రం.
తల దువ్వకుంటూ, 'ఊ' కొట్టుకుంటూ,
మధ్య మధ్య ప్రశ్నలు వేస్తూ అతని
మాటలను వింటున్నది సులీ చన.
బాబి రెప్పలారకుండా తండ్రి వంక
చూస్తున్నాడు.
తండ్రి మాటలను వింటూంటే, అతనికి
తన తండ్రి మాస్టరు చెప్పిన కథలోని
అర్థమిదిలా కనిపించసాగాడు.
* * * * *

రంగుల రాట్నం
ఆంధ్రపత్రిక
16-3-88

జర్మనీకి చెందిన మిసెస్ లిన్ స్పాన్స్ పేరు గొప్ప అక్కడి వార్తల్లో వినిపిస్తోంది. మిసెస్ లిన్ స్పాన్స్ వయస్సు 46 సంవత్సరాలు. పుట్టిన తేదీ ఏప్రిల్ 1, 1942. ఆమె ఓ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. దానిపేరు "అనిస్సెంస్ ఫార్ ది చిల్డ్రన్ ఏట్ ఎయిడ్స్". ఆ సంఘం కోసం ఆమె చేసిన కృషి దగ్గరిలో నగరంలో ఆమెకి ఓ ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు ఉన్నట్లు వచ్చింది.

లిన్ స్పాన్స్ దానిని 1983లో జన్మించింది. ఆ పాపక అన్నా అని పేరు పెట్టారు. చుట్టూపక్కల అందరికీ అన్నా తల్లి గురించి మాత్రమే తెలుసు. అన్నా తండ్రి గురించి అక్కడ ఏమీ తెలియదు. 18వ నెల వరకు అన్నా మామూలుగానే పెరిగింది. ఓ రోజు ఇవ్వబడ్డ పోలియో ఇంజక్షన్ అయిన వెంటనే అన్నా అస్వస్థురాలు అయింది. ఆ పాప ఉపరితలముల సరిగ్గా పని చేయటం మానివేశాయి. దాక్టర్లు రక రకాల పరీక్షలు చేసారు. కానీ ఏమీ తెలియలేదు.

అన్నా తల్లి ముత్తు పదార్థాలు విపరీతంగా పుచ్చుకునేది. ఎన్ని విధాలుగా ప్రయత్నించినా ఆమె ఆ దురలవాటు మానుకోలేకపోయింది. అప్పుడే అన్నా తల్లి స్నేహితురాలి సలహా ప్రకారం అన్నాకి "ఎయిడ్స్ టెస్ట్" చేయించింది. ఫలితాలు తెలుసుకున్న అన్నా తల్లికి నోట మాట

ఎయిడ్స్ వచ్చిన పిల్లలకు ఆమె ప్రేమ లాంటిది

రాలేదు. తనకి, తన భర్తకు "ఎయిడ్స్" వుందని తెలియగానే ఆమె ప్రాన్యతపోయింది. చిన్నగా ఎయిడ్స్ రోగం లక్షణాలు ముదిరి ఆమె 1986 లో మరణించింది. అన్నా అనాథగా మిగిలింది. కొద్దిపాటి సంకయం తరువాత తను ఆ పాపకు తల్లిగా పూర్తి బాధ్యతలు నెరవేర్చాలని నిశ్చయించుకున్నట్లు లిన్ స్పాన్స్ చెప్పింది.

అన్నా వయస్సుపూర్వం అయిదు సంవత్సరాలు. కానీ ఆ పాప ఒకటిన్నర సంవత్సరాల వయసు వారి లాగానే ప్రవర్తిస్తుంది. సరిగ్గా మాట్లాడలేదు, సరిగ్గా నడవలేదు. చాలా సన్నటి చేతులు మరియు సన్నని కాళ్ళు కారణంగా దాదాపు అవిటివారిలాగానే ఉంటుంది. అన్నా వయస్సు పెరుగుతోందే తప్ప, ఆరోగ్యం ఏమాత్రం బాగుండదు. దాక్టర్లు నమ్మకం ఏమిటంటే అన్నా యుక్త వయస్సురాలు అయ్యే వరకు బ్రతకదు. కారణం అన్నాకి "ఎయిడ్స్" పూర్తిగా ముదిరి పోయింది.

అయినా "నేను అన్నాను ప్రేమిస్తున్నాను. అవకాశం ఉన్నంతకాలం నాతో పాటి ఉంచుకుంటాను" అంటుంది లిన్ స్పాన్స్. దగ్గరదోర్ల యూనివర్సిటీ హాస్పిటల్లో "ఎయిడ్స్ టెస్ట్"లో పాజిటివ్ రిజల్టు వచ్చిన 46 మంది పిల్లలలో అన్నా కూడా ఉంది. ఆ 46 మంది పిల్లల్లో చాలామందికి తల్లులు లేరు. కానీ అందరికీ అన్నాలాంటి అద్భుతం వట్టదు. ఇదంతా ఆలోచించి లిన్ స్పాన్స్ "అనిస్సెంస్ ఫార్ ది చిల్డ్రన్ ఏట్ ఎయిడ్స్" అనే సంఘాన్ని స్థాపించింది.

ఓ ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త భార్య అయిన గేబ్రియల్ హెంజ్, మరొకొందరు ప్రముఖ వాణిజ్యవేత్తల భార్యలతో కలిసి లిన్ స్పాన్స్ విరాళాలు సేకరిస్తోంది. వచ్చిన విరాళాలతో వారు దగ్గరదోర్ల యూనివర్సిటీ హాస్పిటల్లో ఎయిడ్స్ గురి

అయిన పిల్లలకి ఓ ప్రత్యేకమైన వార్డును నిర్మిస్తారు. అంతేకాకుండా అక్కడ పిల్లలకి వచ్చే అన్ని రకాల భయంకర వ్యాధులకి చికిత్స లభింప చేస్తారు. అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువ విరాళాలు సమకూరితే ఆచే హాస్పిటల్లో ఎయిడ్స్ పీడితులకి ఓ ప్రత్యేకమైన భవనాన్ని నిర్మించడం వంటివి వారు చేస్తారు.

అర్చి!!

ఇన్ని కుప్పి వట్టు
ఎక్కడ నేర్చుకున్నా వేమె-
ఇదేం బ్రాహ్మవిద్య
సిటి బస్సుకి తే చాలున్నామి!

కుప్పి పట్టేసా...
నేను సర్కిస్ చెయ్యటం
కూడా నేర్చుకున్నానురా!!

గుడ్డయిడియా

గ్లామర్ని
క్లాష్ చేసుకుంటే పవర్
గుడ్డయిడియా
పనికానిచ్చుకుంటే బెటర్!!

మేం రెండు...
చేసుకోలేకపోయాం!!
ప్రేమ్!!

బాప్రె

ఎయిడ్స్
ఎలా వస్తుందో వే-
ఎంచక్కా సినీమా హీరో
ఎంగిలి గానుల్తోంచే!!

ఇలాంటివే వస్తున్నాయనీ
మేం అసలూ నీళ్ళే...
పెట్టలే మా హుల్లె!!

అనేక తలల తాటి చెట్లు

నే తాటి చెట్టున్నింటికి ఒక తల అక్కడక్కడ రెండు తలల తలలు అరుదుగా కనిపిస్తాయి. పల్లి ప్రజలు అటువంటి చెట్లకు రైతేయ్ అవారింది తమ భక్తిని పాజల భారా వ్యక్తపరచుకుంటూ వుంటారు.

రెండు తలల తాటిచెట్టు కాదు. అనేక తలల తాటిచెట్టు వుండడం వింతయిన విషయంగా మనకు అనిపించవచ్చు. కానీ నిజంగా అటువంటి చెట్లు వున్నాయి. లక్ష్మి

- కామ్యూరు రైల్వే మార్గంలో గల హా రో సీ అనే రైల్వేస్టేషన్ ఉత్తర కదినేకు ఎదురుగా గల పొలంలో అనేకతలలు గల తాటిచెట్లు వున్నాయి.

ఇచట గల మూడు చెట్లలో ఒక దానిని మార్కానికి అర్చుగా వుంచని తొలగించారు. ఈ మూడు చెట్లు ఒక సమదాహు త్రిభుజం శీర్షాల వద్ద వున్నట్లు వున్నాయి. ఈ చెట్లు చూస్తూంటే ఒక రకమయిన కదలిక కలుగుతుంది.

ఈ ప్రాంతానికి వాయువ్య దిశలో

యటువంటి చెట్టు యింకా వున్నాయట ఈ విధంగా తాటిచెట్టుకు అనేక తలలు వుండడం అసాధారణ విషయం. ఈ కుటుంబంలో కొన్నింటికి మాత్రమే ఈ విధంగా వుంటుంది. ఉత్తర అమెరికా, ఆఫ్రికాలో కనిపిస్తాయి.

బొంబాయి, పూనా, బరోడాలలోని పట్టిక పొర్చులలో ఈ విధమైన చెట్లు పెంతున్నారు. హా రో సీ గ్రామంలో ఎవరో తెలియని మహానుభావుడు ప్రకృతి పట్ల మంచి ఆసక్తితో వీటి విశేషాలు సేకరించి

ఈ చెట్టు పెరిగి పెద్దవి అయ్యేందుకు శ్రమించాడు.

ఈ చెట్టు అతి నెమ్మదిగా ఎదుగుతాయి. వీటి వయస్సు ఒక శతాబ్దం మించి వుండవచ్చు. ఈ ప్రాంతంలో అనేక తలలు గల తాటిచెట్లు వున్నట్లు రికార్డులలో ఎక్కడా లేదని, ఇటువంటి అరుదైన దృగ్విషయాన్ని రికార్డులలో నమోదు చేయాలని వృత్త శాస్త్రవేత్తలు అభిప్రాయ పడుతున్నారు.

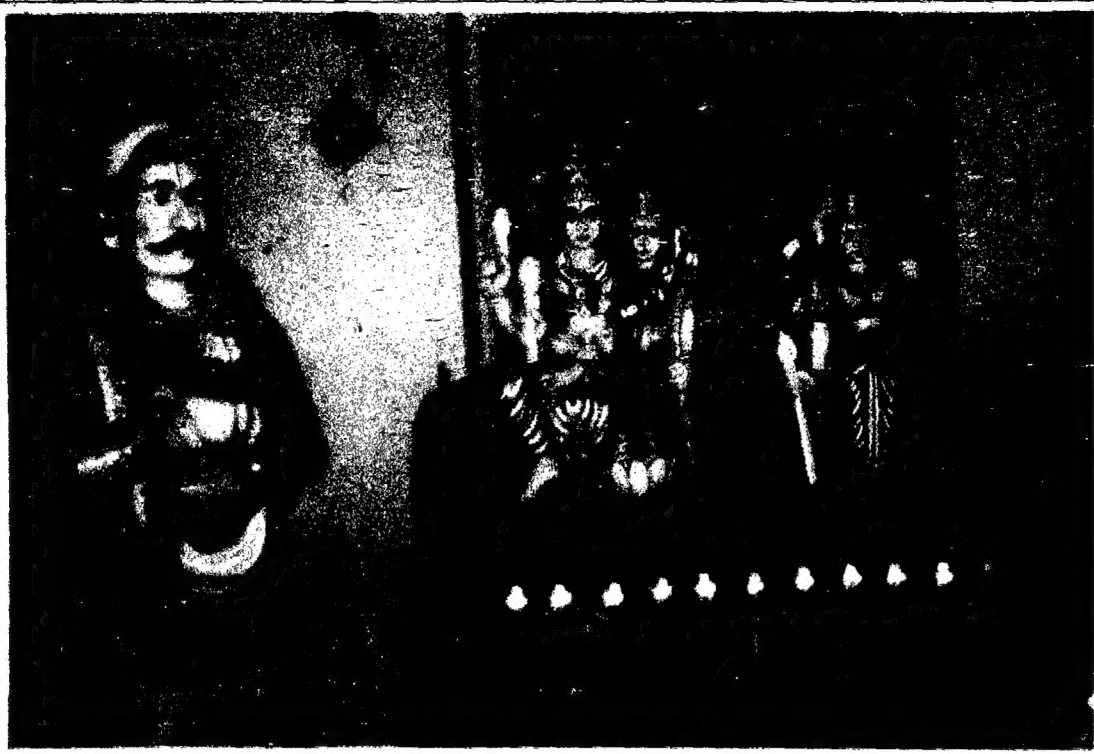
ఏంటా?.. ఏలా బిచ్చం గా
చీనాళ్ళు?..

నేను కూడా ముచ్చటపడ్డాను సారా
పున్నాన నిన్ను బిచ్చం గట్టి నవ్వుకు
రా!!..

శ్రీరామమూర్తిగారిని
నాకు వాళ్ళివేసే కబుర్లు...
యరేయో?

యాచి ధైర్యం అవ్వాలి
దీని పోయిందిరా!!

రామాయణము, మహా భారతము భారతదేశము యొక్క సంపద. ఈ రెండింటినీ పూర్తిగా తెలుసుకొన్నవారు మాత్రమే భారతీయులను అర్థం చేసుకొనగలరు అన్నారు వందేద్ నెహ్రూ. ప్రపంచ సారస్వతంలో రామాయణానికి ఉన్న స్థానం విశిష్టమైనది. విభిన్న తరహాల పాత్రలను దోషించడంలోనేమి, అదర్శాలను మన ముందుంచడంలోనేమి, ఆ గ్రంథం సాటి లేనిది. శ్రీ సీతా రామ కళ్యాణాన్ని దేశమంతటా ఫైట్ గంగా జరుపుకోవడం ఆచారంగా వస్తున్నది. రామాయణంలోని ప్రతి పాత్రా అదర్శ కుటుంబంలోని ఉత్తమ పాత్ర. సమాజంలో వివిధంగా దీవించాలో అడుగుతున్నా ఆదేశించాల్సి వ్యక్తిగత వైషమ్యాలను దిగమ్రొంగారు పశిష్ట, విశ్వామిత్రులు. సత్య వాక్యరిపాలన కోసం సింహాసనాన్ని గద్దెదోచగా భావించాడు శ్రీరాముడు. చెంతకు వచ్చిన రాజ్యాధి కారాన్ని కాదని కాలికి తొడుగుకునే చెప్పులకు పట్టాభిషేకం చేశాడు భరతుడు. స్వర్ణ మయమైన లంకను జిన్నభూమికి సాటి రాదని శరణున్న విభీషణునికి పట్టం కట్టారు. సత్య సుఖాలు వదలి ధర్మ రక్షణకై సోదరుని అనుసరించాడు లక్ష్మణుడు. పుత్ర నియోగాన్ని లక్ష్మపెట్టక కన్న కొడుకును ధర్మ నిర్వహణకై పురికొల్పింది కోసల్య, లక్ష్మణుని

రామాయణ వైభవం

భైరంగా అనుమతించారు సుమిత్రా. కారడపులలో కష్టాలకు పడ్డన్నా వనవాసాన్నే సైన్య సమేతంగా అండగా నిలిచాడు తాత్పర్యం. అధోగంగా తన ధర్మం ఇదేనని వరించింది సీతా నాథ్య. అదర్శ మిత్రుడై సుగ్రీవుడు. సోదరాభిమానం వదిలి ధర్మ

పక్షాన మొండిగా నిలిచాడు విభీషణుడు. తన తండ్రికి మిత్రుడైన రావణుని కాదని విత్తు పాతకుడైన రాముడే నావాడన్నాడు అంగదుడు. సుగ్రీవుని మంత్రిగా రాముని బంటుగా రామాయణానికి కీలక పాత్ర ధరించాడు హనుమంతుడు. ప్రతి పాత్రా వ్యక్తిగత శాఖాన్ని వదిలి సమాజం కోసం తలపంచింది. కుటుంబ కర్తవ్యంతో సహకరించింది. అందువలనే రామరాజ్యమైంది. అర్థ కామములకు దాసుధర్మ ధర్మానికి దూరమవుతున్న మనకు రామాయణమే శరణ్యము. రామాయణాన్ని చదివి అనందాశ్వాసాలను పొందిన విదేశీ ప్రాసంగిక శ్రీ గ్రీఫిత్ ఇలా అన్నారు: "సీతా రాముల పవిత్ర పాత్రలను ప్రదర్శించిన రామాయణము వంటి కావ్యము ప్రపంచమున ఏ యుగమునకాని, ఏ ప్రాంతమునకాని కలదాయని!" అన్నారు. వాగ్దేయకారుడు, భక్తుడు, శతకకర్త, తెలుగు నాట రామ మందిరాలకు, భజన సమాజాలకు కారణభూతుడైన శ్రీ కంచర్ల గోపన్న (రామదాసు) శ్రీరాముని కమనీయ గాథను కీర్తనల ద్వారా ఆంధ్రులను పునీతం చేశారు. ఇలాగ మరెందరో! రామాయణ పారాయణం అంత మధురమైనది కాదో లు.

-విలేజ్వరపు నరసింహారావు

అత్తా, కోడళ్ళ మధ్య సామరస్యము లేకపోవడం ఇంట్లో తగాదాలు ఇరుగు... తారుగులకు వివేదాలు. అసలు 'అత్త' స్థానానికి వస్తూనే ఆవిడ కోడలు మీద ఎందుకు అధిక్యత చూపాలి? అమె ఒకప్పుడు కోడలే కదా! ఆనాడు తను పర్వ కన్యలు తన కోడలు మీద ఎందుకు ప్రయోగించాలి? ఈ దృక్పథ అదృశ్య మగ్గైనా పెళ్ళి సహజం. తనెంతో కష్టపడి కని, పెంచి ఇంకొక అమ్మాయికి స్వంతం చేసుకున్నాననే అని తెగ బాధపడిపోతుంది అత్త. స్థానంలో ఉన్న స్త్రీ. అక్కడ నుండి మొదలౌతుంది తన అధిక్యత చూపించాలని. లేకపోతే కోడల్ని మరగిన కొడుకు తనను గుర్తించడం తెగ బాధపడి పోతుంది. పెళ్ళి కాక ముందు ప్రతి చిన్న విషయానికీ తన మీద ఆధారపడిన కొడుకు ఇప్పుడు కావాలని కోడల్నే నిలుస్తున్నాడని అసూయపడుతుంది. కానీ, తనకు బాధ్యత తప్పించి భార్యకు బాధ్యత కల్పిస్తున్నాడు అనుకోదు. ఇన్నాళ్ళు ఇంటి భారం వహించిన తనకు విశ్రాంతి యివ్వడంలేదని భావించక కోడలి పశిష్ట పోయాడని ఏ

మందు- మాకు పెట్టిందో అని తలచి ఇరుగు- పొరుగులతో చాటాతుంది. వాళ్ళు కూడా అవిడలాటి వాళ్ళయితే ఫర్వేదు. వాళ్ళు కాస్త నిజం మాట్లాడితే వరమ చెడవచ్చని అనుకొంటుంది.

మునగదానికి సిద్ధమవుతుంది. మేము బి. ఎ. సైన్ లో ఉన్నప్పుడు మా స్నేహితురాలు సుదంతకు పెళ్ళిచూపులు జరిగాయి. మమ్మల్నందర్నీ వెలిచింది సుదంత. మేము ఉత్సాహంగా వెళ్ళాము.

అయినట్టు. మళ్ళీ "పాపిడేం కుడి నైపుకు తీసుకున్నావు? మాకు సరిపడదు. మధ్యకు మార్చుకో" అంది. దీన్ని బట్టి ఆవిడ స్వభావం అందరికీ అర్థమై పోయింది. ఆ సంబంధం నిశ్చయమయింది కట్టు

సంఘటన ఇలాంటిదే. ఎప్పుడో సమసిపోయిన ఆచారాన్ని వెలికితీసి రూపవతి అయిన తన కోడలు ఎక్కడ రెండో పెళ్ళి చేసుకొని సుఖంగా ఉంటుందో అని తలచిన ఆ అత్త మనస్సు భగ్గుమంది. ఆ మంటల్లో ఆ అమ్మాయి నూరేళ్ళ పీచితం మాడి మని అయిపోయింది. అదే పరిస్థితిలో తన కూతురు ఉంటే ఆ అత్త అలాంటి పని చేసేదా? 21వ శతాబ్దములోనికి అడుగు పెట్టటాన్ని తరుణంలో ఇలాంటి సంఘటన జరగడం చాలా కోపనీయం. కూతుళ్ళను, కోడళ్ళను సమానంగా చూడాలి అత్తలు. తల్లిని- అత్తను ఒకటే అనితలచాలి కోడలు. తాము పర్వ కన్యలు తమ కోడలి మీద ప్రయోగించి దానిని కండున్నా చేసి తన అధిక్యత చూపించాలి అని అనుకొని నాడే 'అత్త' 'తల్లి' కాగలదు. పుట్టింట్లో వదలే వచ్చిన 'తల్లిని' 'అత్త'లో కోడలు చూడక నేర్చుకోవాలి. అప్పుడే వారి మచ్చలు దూతం చేసుకోగలుగుతారు.

-యం. దాక్షాయణి

అత్తా ఒకింటి కోడలే!

కేవలం తన అధిక్యత చూపించి కోడల్ని పంచాలని ప్రయత్నిస్తుందే తప్ప కోడల్ని కూతురిలాగ భావించదు. అదే ప్రేమతో గెలుచుకోవచ్చు. ఈ విధంగా అత్త ప్రవర్తిస్తే ఎంత మెత్తని కోడలైన మొత్తుతుంది. కోడలైన, అత్తయినా మంచిగా సర్దుకు పోతే ఆ సంసార నావ సాగరంలాటి ప్రపంచంలో యాత్ర సాగించగలదు. ఏ కాస్త తేడా వచ్చినా

అబ్బాయి తెల్లగా, సన్నగా ఉన్నాడు. పాపుస్ సర్కస్ చేస్తున్నాడు. చూస్తూనే తెలుస్తోంది నెమ్మదివాడని. కాని, అబ్బాయి తల్లి మాత్రం తనే డాక్టర్ అన్నట్టు ప్రవర్తిస్తోంది. "ఏం పేరు" అడిగింది. పేరు చెప్పింది మా స్నేహితురాలు. చిన్న ఆవిడ "అదేం పేరు న్నాకు వచ్చులేదు. నీ పేరు సుమిత్రగా మార్చేస్తున్నాను" అంది కానిస్తున్నట్టు. అప్పుడే నిశ్చయం

కానుకలు ఎలా వున్నా అమ్మాయి అబ్బాయికి సచ్చదంతో, శుభలేఖలతో 'సుదంత' పేరు బదులు 'సుమిత్ర'గా అచ్చు వేయించారు. పాపిడి కూడా మారిపోయింది. మాకు అప్పించినదేమంటే కేవలం ఆవిడ తన అధిక్యత కోణాకార ప్రవర్తనోంది అని. ఒక్క అసూయ వలన చిన్న చిన్న విషయాల్లో తమ అధిక్యత చూపించాలనుకోవడం చాలా అనవ్యక్తమయిన విషయం. కోడలంటే తమ పనిమనిషిలాగ భావించక తమ ఇంటికి జ్యోతిలాగ అత్త భావించాలి. కోడలు కూడ అత్తను తల్లిలాగ భావించాలి. ఇటీవల రాజస్థాన్ లో జరిగిన 'సతి'

